

POSTANOWIENIE

Dnia 22 grudnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział I Cywilny w składzie :

Przewodniczący SSR Bartłomiej Rajca

Protokolant: Mirosława Mękarska

po rozpoznaniu w dniu 8 grudnia 2016 r. na rozprawie

sprawy z wniosku M. H. (1)

przy udziale E. H.

o podział majątku wspólnego

postanawia :

I. ustalić, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczynie M. H. (1) i uczestnika E. H. wchodzi:

1) prawo własności samodzielnego lokalu mieszkalnego nr (...), znajdującego się na parterze budynku, składającego się z 3 pokoi, kuchni, łazienki, toalety i przedpokoju, o łącznej powierzchni użytkowej 76,30 m², położonego we wsi J. nr 37, gm. Ś., stanowiącego odrębną nieruchomość, dla którego prowadzona jest księga wieczysta nr (...) wraz ze związanym z tym prawem udziałem wynoszącym 24,61 % w częściach wspólnych budynku i we własności działki nr (...), objętej księgą wieczystą nr (...), o wartości 165.000 zł oraz

3) współwłasność w udziale wynoszącym 1/16 działki rolnej nr (...) o obszarze 0,6438 ha położonej w J., gm. Ś., dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...), o wartości 1.000 zł oraz

2) współwłasność w udziale wynoszącym 1/16 działki rolnej nr (...) o obszarze 0,3433 ha, położonej w J., gm. Ś., dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...), o wartości 5.000 zł oraz,

4) współwłasność w udziale wynoszącym 1/16 działki rolnej nr (...) o obszarze 0,4057 ha położonej w J., gm. Ś., dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...), o wartości 1.000 zł;

II. ustalić, że udziały uczestników w majątku wspólnym są równe;

III. dokonać podziału majątku wspólnego uczestników w ten sposób, że przyznać wnioskodawczynie M. H. (1) na wyłączną własność nieruchomości opisane w pkt I;

IV. ustalić, że wnioskodawczynie M. H. (1) poniosła nakłady z majątku osobistego na majątek wspólny uczestników w kwocie 15.874,75 zł;

V. zasądzić od wnioskodawczynie na rzecz uczestnika kwotę 78.062,62 zł tytułem spłaty udziału uczestnika w majątku wspólnym oraz tytułem rozliczenia nakładów wnioskodawczynie z jej majątku osobistego na majątek wspólny z tym, że rozłożyć płatność tej kwoty na 78 miesięcznych rat, w tym pierwszą – w kwocie 1.062,62 zł i następne 77 równych rat po 1.000 zł miesięcznie każda, płatnych do 15-go dnia każdego miesiąca poczynając od następnego miesiąca po prawomocności niniejszego postanowienia, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat;

VI. w pozostałym zakresie oddalić wniosek wnioskodawczyni o zapłatę z tytułu nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny;

VII. ustalić, że wnioskodawczyni i uczestnik ponoszą we własnym zakresie poniesione przez nich koszty postępowania jako związane z ich udziałem w sprawie;

VIII. nakazać wnioskodawczyni i uczestnikowi uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej kwoty po 1.029,73 zł tytułem zwrotu wydatków, tymczasowo poniesionych w toku postępowania przez Skarb Państwa.

Sygn. akt I Ns 285/15

UZASADNIENIE

M. H. (1) wniosła w dniu 23 kwietnia 2015 r. do tutejszego Sądu wniosek o podział majątku wspólnego po ustaniu małżeńskiej wspólności majątkowej z uczestnikiem E. H. poprzez:

I. ustalenie, że w skład majątku wspólnego uczestników postępowania wchodzi:

1. prawo własności samodzielnego lokalu mieszkalnego nr (...), znajdującego się na parterze budynku, składającego się z 3 pokoi, kuchni, łazienki, toalety i przedpokoju, o łącznej powierzchni użytkowej 76,30 m², położonego we wsi J. nr 37, gm. Ś., stanowiącego odrębną nieruchomość, dla którego prowadzona jest księga wieczysta nr (...) wraz ze związanym z tym prawem udziałem wynoszącym 24,61 % w częściach wspólnych budynku i we własności działki nr (...), objętej księgą wieczystą nr (...)

2. współwłasność w udziale wynoszącym 1/16 działki rolnej nr (...) o obszarze 0,3433 ha, położonej w J., gm. Ś., dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...),

3. współwłasność w udziale wynoszącym 1/16 działki rolnej nr (...) o obszarze 0,6438 ha, położonej w J., gm. Ś., dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...),

o łącznej wartości 150.000 zł;

II. ustalenie, że udziały wnioskodawczyni i uczestnika w majątku wspólnym nie są równe i udział wnioskodawczyni wynosi 3/4, natomiast udział uczestnika wynosi 1/4 w majątku wspólnym;

III. dokonanie podziału majątku wspólnego stron w ten sposób, że wnioskodawczyni otrzyma na wyłączną własność nieruchomości opisane w pkt I z obowiązkiem spłaty na rzecz uczestnika jego udziału przy uwzględnieniu nakładów i kosztów utrzymania nieruchomości ponoszonych dotychczas w całości przez wnioskodawczynię;

IV. rozliczenie nakładów, jakie wnioskodawczyni poczyniła ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny zgodnie z załączonymi do wniosku dokumentami;

V. rozliczenie kosztów utrzymania lokalu, jakie wnioskodawczyni ponosiła w okresie od ustania wspólności ustawowej do momentu podziału majątku wspólnego zgodnie z załączonymi do wniosku dokumentami;

VI. nakazanie uczestnikowi, aby opuścił lokal położony w (...) /1, gm. Ś., w terminie miesiąca od uprawomocnienia się wydanego w sprawie postanowienia;

W uzasadnieniu wnioskodawczyni podała, że małżeństwo zawarte w dniu 12 stycznia 1991 r. pomiędzy M. H. (1), a E. H. zostało rozwiązane przez rozwód bez orzekania o winie wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 5 lipca 2013 r., sygn. akt XIII Rc 1863/12. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi uczestników postępowania – A. H. i D. H. powierzono matce, a ojcu pozostawiono prawo do ogólnego wglądu w wychowanie i wykształcenie oraz współdecydowanie o istotnych sprawach dzieci. Udział stron w ponoszeniu kosztów utrzymania i wychowania małoletnich dzieci ustalono w ten sposób, że zasądzono od E. H. tytułem alimentów

na rzecz A. H. i D. H. kwoty po 400 zł miesięcznie (od sierpnia 2014 r. po 200 zł miesięcznie). Ustalono także sposób korzystania ze wspólnego mieszkania uczestników położonego w (...)/1 przez przyznanie wnioskodawczyni do wyłącznego korzystania dwóch pokoi znajdujących się na parterze mieszkania oraz jednego pokoju znajdującego się na poddaszu oraz przyznanie uczestnikowi do wyłącznego korzystania najmniejszego pokoju znajdującego się na parterze mieszkania, a pozostałe pomieszczenia pozostawiono do wspólnego korzystania przez uczestników postępowania. W trakcie trwania małżeństwa uczestnicy postępowania nie zawierali umów majątkowych małżeńskich. W dniu 22 lutego 1996 r. strony otrzymały od dziadków wnioskodawczyni – I. i J. M. w formie darowizny własność nieruchomości będących przedmiotem wniosku. W trakcie trwania małżeństwa obie strony pracowały. Z rocznych zeznań podatkowych wynika, że dochody stron były zbliżone. Uczestnik od wielu lat nadużywał alkoholu i część swojego wynagrodzenia przeznaczał na zakup alkoholu. Z uwagi na problem alkoholowy uczestnika i brak środków na życie, wnioskodawczyni była zmuszona często korzystać z pomocy finansowej swoich rodziców. Problemy z alkoholem spowodowały, że E. H. został m. in. skazany za jazdę pod wpływem alkoholu. Ponadto uczestnik będąc pod wpływem alkoholu zachowywał się agresywnie wobec żony i dzieci, zwracał się do nich wulgarnie i używał obraźliwych sformułowań. Z tego powodu w mieszkaniu stron często dochodziło do interwencji policji. Ponieważ wnioskodawczyni w 2012 roku wniosła o rozwód, nie zdecydowała się na założenie niebieskiej karty. Wnioskodawczyni przez wiele lat znosiła upokarzające i złośliwe traktowanie, czekając aż dzieci podrosną i nie ucierpią na rozstaniu. W tym czasie obowiązki związane z utrzymaniem rodziny i dbaniem o potrzeby dzieci spoczywały w całości na niej. Pomimo orzeczonego rozwodu uczestnicy postępowania nadal zajmowali wspólne mieszkanie. Uczestnik od czasu rozwodu w żaden sposób nie partycypuje w kosztach utrzymania mieszkania. Wszystkie opłaty za media i koszty remontów pokrywa wnioskodawczyni. Uczestnik otrzymuje rentę i przebywa stale w domu, ale nie uczestniczy w żadnych pracach porządkowych wokół budynku albo w częściach wspólnych zajmowanego mieszkania. Alimony na rzecz dzieci stron są ściągane przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Środzie Śląskiej A. M., ponieważ uczestnik pomimo wielokrotnych deklaracji nie przekazywał w terminie pieniędzy na utrzymanie dzieci. Wnioskodawczyni w dniu 9 sierpnia 2013 r. wzięła pożyczkę w wysokości 17.033,33 zł (kwota do spłaty 22.982,87 zł), która została przeznaczona na remont dachu i wydatki związane z utrzymaniem nieruchomości. Ponieważ firma remontująca dach nie wykonała go poprawnie i nie chciała ponieść odpowiedzialności za wadliwe wykonanie usługi, obecnie toczy się postępowanie przed tutejszym Sądem pod sygnaturą akt I C 123/13. Koszty sądowe obciążające właścicieli przedmiotowej nieruchomości położonej we wsi (...) wyniosły dotychczas po 600 zł i zostały w całości zapłacone przez wnioskodawczynię. Ponadto wnioskodawczyni wykonała usługę wymiany stolarki okiennej w mieszkaniu za kwotę 1.500 zł i poniosła w całości opłaty za energię elektryczną, wodę, podatek od nieruchomości i gruntu, zakup w okresie zimowym węgla, telewizję oraz przyłącze internetu. Dodatkowo każda z rodzin mieszkających w nieruchomości partycypuje w wysokości 50 zł miesięcznie na remont i utrzymanie wspólnych części; dotychczas koszty te ponosiła wnioskodawczyni. W ocenie wnioskodawczyni stan istniejący w trakcie trwania małżeństwa uzasadnia wniosek o ustalenie nierównych udziałów. Wnioskodawczyni pracowała zawodowo oraz zajmowała się domem i wychowaniem dzieci. Nie miała wsparcia w uczestniku postępowania, który nie angażował się w wychowanie dzieci, nie chodził na wywiadówki, nie pomagał przy codziennych czynnościach. Uczestnik postępowania przez wiele lat nadużywał alkoholu nie licząc się z potrzebami rodziny ani z tym, że brak środków finansowych uniemożliwi poniesienie opłat lub wyżywienie dzieci. Taka sytuacja doprowadziła do rozluźnienia więzi rodzinnych pomiędzy uczestnikiem a dziećmi, z którymi jego kontakt jest obecnie znikomy. Dzięki staraniom wnioskodawczyni rodzina mogła normalnie funkcjonować i dzieci miały możliwość skończenia szkoły i usamodzielnienia się.

W odpowiedzi na wniosek o podział majątku wspólnego z dnia 20 października 2015 r. uczestnik E. H. wniósł o:

I. ustalenie, że w skład majątku wspólnego uczestników postępowania wchodzi:

1. prawo własności samodzielnego lokalu mieszkalnego nr (...), znajdującego się na parterze budynku, składającego się z 3 pokoi, kuchni, łazienki, toalety i przedpokoju, o łącznej powierzchni użytkowej 76,30 m², położonego we wsi J. nr 37, gm. Ś., stanowiącego odrębną nieruchomość, dla którego prowadzona jest księga wieczysta nr (...) wraz ze związanym z tym prawem udziałem wynoszącym 24,61 % w częściach wspólnych budynku i we własności działki nr (...), objętej księgą wieczystą nr (...)

2. współwłasność w udziale wynoszącym 1/16 działki rolnej nr (...) o obszarze 0,3433 ha, położonej w J., gm. Ś., dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...),

3. współwłasność w udziale wynoszącym 1/16 działki rolnej nr (...) o obszarze 0,6438 ha, położonej w J., gm. Ś., dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...),

o łącznej wartości 150.000 zł;

II. ustalenie, że udziały wnioskodawczynie i uczestnika w majątku wspólnym są równe i wynoszą 1/2 dla każdej ze stron;

III. dokonanie podziału majątku wspólnego uczestników postępowania poprzez przyznanie na wyłączną własność wnioskodawczynie nieruchomości opisanych w pkt I z obowiązkiem spłaty udziału uczestnika w terminie 6 miesięcy od dnia wydania postanowienia w sprawie

IV. oddalenie wniosku w pozostałej części.

W uzasadnieniu uczestnik wskazał, że zgadza się z twierdzeniami wnioskodawczynie w zakresie składników majątku wspólnego i ich wyceny oraz sposobu ich podziału poprzez przyznanie nieruchomości na wyłączną własność wnioskodawczynie z obowiązkiem spłaty udziału uczestnika. Uczestnik nie zgodził się natomiast na ustalenie nierównych udziałów stron w majątku wspólnym. Biorąc pod uwagę wkład uczestnika w powstanie i utrzymanie majątku wspólnego to on, nie zaś wnioskodawczynie, powinien otrzymać udział wynoszący 3/4. Jednak uczestnik uwzględnia fakt, że wnioskodawczynie zajmowała się dziećmi stron i z tego powodu wnosi o ustalenie równych udziałów w majątku wspólnym. Uczestnik podkreślił również, iż nie zachodzi konieczność eksmitowania go ze wspólnego mieszkania stron, albowiem niezwłocznie po otrzymaniu spłaty swojego udziału opuści wspólne mieszkanie, gdyż otrzymana kwota pieniężna pozwoli mu na rozwiązanie swoich potrzeb mieszkaniowych. Przechodząc do zarzutów wnioskodawczynie względem zachowania uczestnika, uczestnik wskazał że nigdy nie nadużywał alkoholu, nie zachowywał się agresywnie w stosunku do wnioskodawczynie, a w mieszkaniu stron nie dochodziło do interwencji policji. Wnioskodawczynie nie przedstawiła stosownie do art. 6 k.c. żadnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń, natomiast przedłożone przez nią dokumenty w żaden sposób nie potwierdzają ani rzekomego alkoholizmu uczestnika ani rzekomego znęcania się nad rodziną. Uczestnik przez cały okres trwania związku małżeńskiego pracował zarówno w kraju, jak i za granicą, nie sposób więc uznać, że był uzależniony od alkoholu, gdyż przełożyłoby się to na jego pracę zarobkową. Nie sposób też przyjąć, aby ciągle nadużywanie alkoholu nie przełożyło się na stan zdrowia uczestnika, jednak w jego dokumentacji medycznej brak jest jakichkolwiek chorób wywołanych długotrwałym spożywaniem alkoholu, jak również nie ma żadnych adnotacji, jakoby uczestnik nadużywał alkoholu. Uczestnik nadmienił, że wnioskodawczynie w czasie trwania związku małżeńskiego uchybiała przysiędze małżeńskiej dopuszczając się zdrady, jednak pomimo tego uczestnik dla dobra małoletnich dzieci zdecydował się kontynuować małżeństwo. Podkreślenia wymaga, że uczestnik przez cały okres trwania związku małżeńskiego pracował zarobkowo zarówno w Polsce jak i za granicą, natomiast wnioskodawczynie rozpoczęła pracę zarobkową dopiero w 2004 roku. Ponadto uczestnik zaprzeczył, że celowo nie uiszczal alimentów na małoletnie dzieci w terminie, albowiem opóźnienie w płatności alimentów pojawiło się w momencie, gdy uczestnik poważnie zachorował i przebywał w szpitalu w ciężkim stanie. Odnosząc się do twierdzeń wnioskodawczynie odnośnie wydatków poczynionych na nieruchomość wspólną, uczestnik uznał nakłady wnioskodawczynie polegające na wymianie stolarki okiennej w kwocie 1.500 zł, natomiast nie zgodził się z pozostałymi wydatkami poniesionymi przez nią na majątek wspólny i zakwestionował zasadność tych wydatków. Z twierdzeń wnioskodawczynie wynika bowiem, że zaciągnęła kredyt w wysokości 17.033,33 zł, który przeznaczyła na remont dachu. Z przedłożonej zaś do wniosku kopii pozwu w sprawie, która toczy się pomiędzy wykonawcą remontu dachu a mieszkańcami nieruchomości wynika, że należność za remont dachu wyniosła 24.960,10 zł. Biorąc pod uwagę, że w nieruchomości położonej we wsi (...) zamieszkują cztery rodziny, koszt remontu wspólnego dachu powinien być podzielony pomiędzy wszystkich mieszkańców, zaś kwota przypadająca na lokal mieszkalny wnioskodawczynie i uczestnika – na nich dwoje. Zakładając nawet, iż wszyscy mieszkańcy mają równe udziały w nieruchomości wspólnej, kwota przypadająca na uczestnika wyniosłaby 3.120 zł. W związku z powyższym nie sposób dać wiary, że zaciągnięty przez wnioskodawczynie kredyt w wysokości 17.033,33 zł został przeznaczony na remont

dachu i kwota kredytu powinna podlegać rozliczeniu w ramach rozliczenia nakładów na nieruchomości wspólną. Odnosnie pozostałych wydatków ponoszonych przez wnioskodawczynię na nieruchomości wspólną, uczestnik wskazał, iż mimo uprawnienia w tym zakresie nie korzystał z nieruchomości wspólnej, ponieważ całe dni przebywał poza terenem nieruchomości i wracał do mieszkania tylko na noc. Sytuacja pomiędzy stronami była bowiem nieprzyjemna i uczestnik niekomfortowo czuł się we wspólnym mieszkaniu. Na zakończenie uczestnik wskazał, że w sprawie brak jest zaistnienia „ważnych powodów”, które uzasadniałyby żądanie wnioskodawczyni ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym. Wskazane przez wnioskodawczynię powody, jakimi miało być nadużywanie przez uczestnika alkoholu i agresywne zachowanie, nie polegają bowiem na prawdzie. Brak jest również innych ważnych powodów, które pozwalałyby żądanie wnioskodawczyni uznać za zasadne. Podkreślić należy, że uczestnik przez cały okres trwania małżeństwa podejmował pracę zarobkową, a otrzymywane wynagrodzenie przeznaczał na utrzymanie rodziny oraz utrzymanie i powiększanie majątku wspólnego. Twierdzenia wnioskodawczyni odnośnie trwonienia i niszczenia wspólnego majątku przez uczestnika nie zostały poparte żadnymi dowodami.

Pismem procesowym z dnia 16 listopada 2015 r. wnioskodawczyni podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie i wskazała, że uczestnik po rozwodzie korzystał i mieszkał we wspólnej nieruchomości, ale w żaden sposób nie partycypował w kosztach utrzymania mieszkania. Gdyby nawet uczestnik nie przebywał w mieszkaniu w ciągu dnia, to oczywistym jest, że jako współwłaściciel jest zobowiązany zwrócić poniesione przez wnioskodawczynię opłaty za media w części, w której z nich korzystał. Uczestnik mieszkał do połowy września 2015 r i nawet obecnie jako współwłaściciel jest zobowiązany partycypować w takich wydatkach jak np. opłata podatku. W ocenie wnioskodawczyni okoliczności dotyczące zakupu nieruchomości objętej wnioskiem, przebieg pożycia małżonków, realizowanie obowiązków rodzinnych i sposób przyczyniania się każdej ze stron do funkcjonowania rodziny i powstania wspólnego majątku uzasadniają ustalenie nierównych udziałów uczestników postępowania.

Pismem procesowym z dnia 15 grudnia 2015 r. wnioskodawczyni sprecyzowała żądanie wniosku dotyczące zwrotu nakładów oraz wydatków i wniosła o zasądzenie od uczestnika na jej rzecz kwoty 19.417,62 zł tytułem zwrotu połowy wydatków i nakładów koniecznych, jakie poczyniła ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Wydatki i nakłady na nieruchomości wnioskodawczyni podzieliła na następujące kategorie:

1. opłaty za wodę i ścieki w łącznej kwocie 1.526,79 zł
2. opłaty za energię elektryczną w łącznej kwocie 3.541,83 zł
3. podatek rolny oraz podatek od nieruchomości w łącznej kwocie 379 zł
4. zakup opału na łączną kwotę 12.894,88 zł
5. usługi kominiarskie na kwotę 492 zł
6. wymiana stolarki okiennej na kwotę 1.500 zł
7. opłaty za wywóz śmieci na łączną kwotę 694,20 zł
8. remont dachu w łącznej kwocie 17.633,33 zł
9. wydatki na części wspólne nieruchomości w wysokości 173,22 zł (1/4 łącznych wydatków wspólnoty mieszkaniowej)

Ponieważ uczestnik mieszkał we wspólnej nieruchomości i nie ponosił od czasu rozwodu żadnych opłat, wnioskodawczyni domaga się zwrotu połowy opłat, jakie za niego poniosła. Ponadto strony jako współwłaściciele są zobowiązani do regulowania opłat za podatek od nieruchomości oraz podatek rolny, który do tej pory płaciła jedynie wnioskodawczyni. Z uwagi na zły stan techniczny nieruchomości wymagała remontu całego dachu, wymiany stolarki okiennej oraz naprawy kanalizacji w części wspólnej. Wspólnota mieszkaniowa zleciła wykonanie remontu dachu firmie, z którą obecnie jest w sporze sądowym. Z uwagi na zaistniały spór konieczne było zaciągnięcie przez wnioskodawczynię pożyczki na pokrycie zleconych prac budowlanych (doszły do tego opłaty bankowe, prowizje i

ubezpieczenie) oraz poniesienie 1/4 wydatków na sprawę sądową (tj. część opłaty wpisu i zaliczki na poczet opinii biegłego).

Pismem procesowym z dnia 8 stycznia 2016 r. uczestnik podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie i wskazał, że co do zasady zgadza się z koniecznością partycypowania w kosztach utrzymania nieruchomości, jednak tylko jeśli chodzi o koszty stałe. Uczestnik nie zgadza się natomiast z koniecznością ponoszenia opłat za media oraz opał, albowiem prawie wcale nie przebywał we wspólnej nieruchomości, wobec czego nie korzystał z mediów i opału. Ponadto uczestnik nie zgadza się ze wskazanymi przez wnioskodawczynię wydatkami na remont dachu w kwocie 17.633,33 zł i kwestionuje wysokość kwoty, jaką miała uiścić wnioskodawczyni na remont dachu, jak też podnosi, że termin dokonania remontu, wybór wykonawcy oraz ewentualne zatwierdzenie kosztorysu odbywało się bez jego wiedzy i zgody. Uczestnik nie miał także wpływu na podjętą przez wnioskodawczynię decyzję o nieuiszczeniu wymaganej kwoty wykonawcy remontu, dlatego nie powinien ponosić kosztów wynikających z postępowania sądowego, które toczy się między wnioskodawczynią a wykonawcą remontu, albowiem nie jest stroną tego sporu. Odnosząc się z kolei do kwoty, jaką miała uiścić wnioskodawczyni za remont dachu, uczestnik wskazał, że wnioskodawczyni przedłożyła fakturę nr (...) z dnia 27 sierpnia 2012 r., która opiewa na kwotę 10.098,50 zł. Brak jest natomiast dowodów, że koszt remontu dachu miałby być wyższy. W ocenie uczestnika okoliczność przedłożenia przez wnioskodawczynię umowy pożyczki na kwotę 17.033,33 zł nie jest równoznaczna z tym, że pożyczka ta została zaciągnięta na remont dachu. Uczestnik kwestionuje w tym zakresie twierdzenia wnioskodawczyni i podkreśla, że faktura za remont dachu została wystawiona w sierpniu 2012 roku, zaś pożyczka została zaciągnięta w sierpniu 2013 roku, w związku z czym twierdzenia wnioskodawczyni w kwestii zapłaty za remont dachu i uzyskania środków na tę zapłatę są sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Ponadto wnioskodawczyni nie przedstawiła żadnych dowodów na uzasadnienie swoich twierdzeń, że pożyczka została przeznaczona na remont dachu, nie zaś na inne cele. Z umowy pożyczki nie wynika bowiem, że została ona zaciągnięta na ten konkretny cel. Wnioskodawczyni nie przedstawiła również żadnych dowodów na potwierdzenie, iż dokonała zapłaty na rzecz wykonawcy remontu dachu po dacie zaciągnięcia kredytu (9 sierpnia 2013 r.). Nadto zaś przeciwko wnioskodawczyni i innym współwłaścicielom nieruchomości toczy się sprawa z powództwa wykonawcy remontu o zapłatę, z czego można wnioskować, że zapłata za wykonanie dachu nie nastąpiła. Ponadto z wiedzy posiadanej przez uczestnika wynika, że wnioskodawczyni za zaciągniętą pożyczkę zakupiła samochód osobowy.

Na rozprawie sądowej w dniu 24 marca 2016 r. pełnomocnik uczestnika wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości na okoliczność, że wartość wszystkich nieruchomości wchodzących w skład majątku wspólnego wynosi łącznie 250.000 zł, oświadczając że uczestnik zmienił zdanie i jednak nie zgadza się z wyceną nieruchomości wskazaną przez wnioskodawczynię.

Pismem procesowym z dnia 24 października 2016 r. wnioskodawczyni rozszerzyła żądanie dotyczące zasądzenia od uczestnika zwrotu połowy wydatków i nakładów koniecznych na wspólne nieruchomości o kwotę 67,50 zł, stanowiącą połowę podatku od nieruchomości za 2016 rok. Po rozszerzeniu żądania wnioskodawczyni domagała się zasądzenia od uczestnika łącznej kwoty 19.485,12 zł z tytułu nakładów i wydatków z jej majątku osobistego na majątek wspólny uczestników postępowania.

Na rozprawie sądowej w dniu 8 grudnia 2016 r. uczestnik zmodyfikował swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie w ten sposób, że oświadczył, iż zamieszkiwał we wspólnej nieruchomości jedynie do kwietnia 2014 roku, uznając w związku z tym za uzasadnione nakłady wnioskodawczyni w postaci opłat podatkowych, usługi kominiarskiej, wymiany stolarki okiennej oraz wydatków na części wspólne nieruchomości wspólnej. Jednocześnie uczestnik uznał za niezasadne obciążenie go wydatkami na remont dachu jako nieudowodnionymi, a także opłatami za wodę i ścieki, energię elektryczną i opał oraz wywóz śmieci, gdyż przebywał we wspólnym mieszkaniu jedynie w nocy. Ponadto uczestnik wniósł o nieobciążanie go kosztami opinii biegłego oraz o zasądzenie spłaty jego udziału w dwóch ratach płatnych w ciągu roku, pierwsza w okresie 6 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia, a druga w okresie kolejnych 6 miesięcy.

Bezsporne pomiędzy uczestnikami było, że małżeństwo uczestników, zawarte w dniu 12 stycznia 1991 r., zostało rozwiązane przez rozwód bez orzekania o winie wyrokiem z dnia 5 lipca 2013 r., który uprawomocnił się z dniem 27 lipca 2013 r. W trakcie trwania związku uczestnicy nie zawierali żadnej małżeńskiej umowy majątkowej. Bezsporne było również, że w skład majątku wspólnego uczestników wchodzi:

1. prawo własności samodzielnego lokalu mieszkalnego nr (...), znajdującego się na parterze budynku, składającego się z 3 pokoi, kuchni, łazienki, toalety i przedpokoju, o łącznej powierzchni użytkowej 76,30 m², położonego we wsi J. nr 37, gm. Ś., stanowiącego odrębną nieruchomość, dla którego prowadzona jest księga wieczysta nr (...) wraz ze związanym z tym prawem udziałem wynoszącym 24,61 % w częściach wspólnych budynku i we własności działki nr (...), objętej księgą wieczystą nr (...),
2. współwłasność w udziale wynoszącym 1/16 działki rolnej nr (...) o obszarze 0,6438 ha, położonej w J., gm. Ś., dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...),
3. współwłasność w udziale wynoszącym 1/16 działki rolnej nr (...) o obszarze 0,3433 ha, położonej w J., gm. Ś., dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...),

Bezsporne było także, iż wnioskodawczyni poniosła nakłady z majątku osobistego na majątek wspólny uczestników polegające na wymianie stolarki okiennej w kwocie 1.500 zł oraz wykonaniu usług kominiarskich w kwocie 492 zł. Ponadto uczestnik uznał co do zasady poniesione przez wnioskodawczynię nakłady w postaci zapłaty podatku rolnego i podatku od nieruchomości oraz wydatków na części wspólne nieruchomości.

Strony pozostawały w sporze co do wartości przedmiotowych nieruchomości oraz co do następujących nakładów wnioskodawczyni z majątku osobistego na majątek wspólny: opłat za wodę i ścieki, energię elektryczną, wywóz śmieci, wydatków na opał oraz wydatków na remont dachu.

Wnioskodawczyni żądała ponadto ustalenia, że strony posiadają nierówne udziały w majątku wspólnym i udział wnioskodawczyni wynosi 3/4, natomiast udział uczestnika wynosi 1/4 w majątku wspólnym.

Ponadto sporna pozostawała kwestia, do kiedy uczestnik zamieszkiwał we wspólnym mieszkaniu stron w miejscowości (...)/1.

Sąd ustalił ponadto następujący stan faktyczny:

W skład majątku wspólnego M. H. (1) i E. H. wchodzi ponadto współwłasność w udziale wynoszącym 1/16 działki rolnej nr (...) o obszarze 0,4057 ha, położonej w J., gm. Ś., dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...).

Wartość wchodzących w skład majątku wspólnego M. H. (1) i E. H. nieruchomości położonych w J., gm. Ś., wynosi łącznie 172.000 zł.

Dowód: odpis zwykły księgi wieczystej nr (...) – k. 187-188

opinia biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości A. G. z dnia 25.04.2016 r. – k. 334-368

opinia uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości

A. G. z dnia 13.10.2016 r. – k. 401 (nośnik zapisu)

Uczestnicy wprowadzili się do wspólnego mieszkania w (...)/1 w 1994 r., po przeprowadzeniu w nim remontu 1 pokoju i kuchni. W następnych latach uczestnicy przeprowadzili w mieszkaniu generalny remont. Prace remontowe wykonywał głównie E. H. ze środków finansowych obu stron. M. H. (1) do 2001 roku nie pracowała zarobkowo i zajmowała się głównie domem i wychowaniem dzieci. W 2001 roku wnioskodawczyni podjęła pracę zarobkową, a od dnia 1 października 2005 r. do obecnej chwili pracuje w firmie (...) Sp. z o.o., gdzie uzyskuje obecnie miesięczny dochód

w wysokości ok. 2.400 zł. E. H. od początku trwania małżeństwa pracował zarobkowo w Polsce i za granicą. Uczestnik wielokrotnie zmieniał pracę, a przerwy pomiędzy rozwiązaniem poprzedniej i nawiązaniem kolejnej umowy nie przekraczały kilku miesięcy. Obecnie uczestnik przebywa na rencie i uzyskuje z tego tytułu dochód w wysokości ok. 900 zł miesięcznie. E. H. w późniejszym okresie trwania małżeństwa od czasu do czasu nadużywał alkoholu. W rodzinie uczestników dochodziło wówczas do kłótni i awantur, których inicjatorem był najczęściej E. H.. Uczestnik będąc pod wpływem alkoholu zachowywał się agresywnie wobec żony i dzieci, zwracał się do nich wulgarnie i używał obraźliwych sformułowań. W wyniku jednej awantury w domu uczestników musiała interweniować policja. Zachowanie uczestnika skutkowało znacznym pogorszeniem się jego relacji z dziećmi, z którymi do dnia dzisiejszego utrzymuje jedynie ograniczony kontakt.

Dowody: zeznania świadka M. M. (1) – k. 278 (nośnik zapisu)

zeznania świadka M. M. (2) – k. 278 (nośnik zapisu)

zeznania świadka M. H. (2) – k. 278 (nośnik zapisu)

zeznania świadka H. J. – k. 278 (nośnik zapisu)

zeznania świadka A. M. – k. 282 (nośnik zapisu)

zeznania świadka L. K. – k. 282 (nośnik zapisu)

zeznania świadka J. B. – k. 282 (nośnik zapisu)

zeznania świadka J. K. – k. 282 (nośnik zapisu)

zeznania świadka S. J. – k. 282 (nośnik zapisu)

przesłuchanie wnioskodawczynie – k. 424 (nośnik zapisu)

przesłuchanie uczestnika – k. 424 (nośnik zapisu)

zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wnioskodawczynie w firmie

(...) Sp. z o.o. – k. 10

opinia pracodawcy S. G. o uczestniku – k. 207

opinia pracodawcy (...) S.A. o uczestniku – k. 208

umowa o pracę zawarta pomiędzy W. M. a uczestnikiem – k. 209-211

M. H. (1) poniosła nakład z majątku osobistego na majątek wspólny uczestników w łącznej kwocie 15.874,75 zł. Na jej wysokość składają się :

1. opłaty za wodę i ścieki w łącznej kwocie 1.310,50 zł
2. opłaty za energię elektryczną w łącznej kwocie 3.196,77 zł
3. podatek rolny oraz podatek od nieruchomości w łącznej kwocie 478 zł
4. zakup opału na łączną kwotę 8.032,76 zł
5. usługi kominiarskie na kwotę 492 zł
6. wymiana stolarki okiennej na kwotę 1.500 zł

7. opłaty za wywóz śmieci na łączną kwotę 694,20 zł

8. wydatki na części wspólne nieruchomości w wysokości 170,52 zł (692,90 zł łączne wydatki wspólnoty mieszkaniowej x 24,61% udziałów w częściach wspólnych nieruchomości)

Dowody: faktury VAT, rachunki, historia rachunku bankowego wnioskodawczynie,

potwierdzenia przelewów z rachunku bankowego wnioskodawczynie – k. 24-131,

k. 244-260, k. 415-418

E. H. zamieszkiwał we wspólnym mieszkaniu stron w miejscowości (...) /1 do września 2015 r. włącznie.

Dowody: przesłuchanie wnioskodawczynie – k. 424 (nośnik zapisu)

elektroniczne potwierdzenie odbioru z dnia 25.09.2015 r. – w aktach sprawy

Sąd zważył, co następuje :

Wniosek okazał się częściowo zasadny.

Z uwagi na fakt, że małżeńska wspólność majątkowa pomiędzy uczestnikami ustała w wyniku wyroku rozwodowego, który uprawomocnił się w dniu 27 lipca 2013 r., do rozpoznawania wniosku zastosowanie miały właściwe przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 17.06.2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych ustaw (Dz. U. z 2004 r., nr 162, poz.1691). Zgodnie bowiem z brzmieniem art. 5 ust. 5 pkt 3 ww. ustawy przepisy dotychczasowe stosuje się tylko do podziału majątku wspólnego małżonków i do zwrotu wydatków i nakładów dokonanych z majątku wspólnego na majątek osobisty lub z majątku osobistego na majątek wspólny, jeżeli wspólność majątkowa małżeńska ustała przed wejściem w życie tej ustawy.

Zgodnie z art. 31 § 1 k.r.o. z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny), a przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. Powyższy stosunek majątkowy jest więc stosunkiem ściśle związanym z okresem trwania związku małżeńskiego i jako taki, wraz z nim ulega rozwiązaniu. W myśl zaś art. 567 § 1 k.p.c. w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami sąd rozstrzyga także o żądaniu ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym oraz o tym, jakie wydatki, nakłady i inne świadczenia z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego lub odwrotnie podlegają zwrotowi. Powyższa regulacja stanowi jednak jedynie ogólny zarys postępowania prowadzonego w zakresie stosunków majątkowych byłych małżonków. Regulację szczegółową w tej kwestii stanowią zaś odpowiednio stosowane przepisy o dziale spadku, a więc art. 680-689 k.p.c., które nadto w swojej treści odwołują się do przepisów o zniesieniu współwłasności (art. 617-625 k.p.c.)

Do składników stanowiących majątek wspólny uczestników postępowania należało zaliczyć, poza elementami wskazanymi przez uczestników postępowania, także współwłasność w udziale wynoszącym 1/16 działki rolnej nr (...) o obszarze 0,4057 ha, położonej w J., gm. Ś., dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...). Powyższe Sąd ustalił na podstawie odpisu zwykłego księgi wieczystej nr (...) oraz dołączonej do opinii biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości informacji z rejestru gruntów Starostwa Powiatowego w Ś..

Dokonując ustaleń faktycznych odnośnie wartości składników majątku wspólnego uczestników postępowania, Sąd oparł się na dowodzie w postaci opinii biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości A. G. z dnia 25 kwietnia 2016 r. oraz wyjaśnieniach biegłego udzielonych na rozprawie w dniu 13 października 2016 r., w których biegły odniósł się do zastrzeżeń podnoszonych przez uczestnika. W ocenie Sądu opinia biegłego A. G. w jej ostatecznym kształcie jest przekonująca, zaś rozumowanie biegłego i logika poprawności wyciągniętych przez niego wniosków nie

budzą wątpliwości, dlatego też Sąd przyjął tę opinię za podstawę ustalenia wartości majątku wspólnego uczestników postępowania i ustalił, że w skład majątku wspólnego wchodzi składniki majątkowe o łącznej wartości 172.000 zł, w tym :

1. prawo własności samodzielnego lokalu mieszkalnego nr (...), znajdującego się na parterze budynku, składającego się z 3 pokoi, kuchni, łazienki, toalety i przedpokoju, o łącznej powierzchni użytkowej 76,30 m², położonego we wsi J. nr 37, gm. Ś., stanowiącego odrębną nieruchomość, dla którego prowadzona jest księga wieczysta nr (...) wraz ze związanym z tym prawem udziałem wynoszącym 24,61 % w częściach wspólnych budynku i we własności działki nr (...), objętej księgą wieczystą nr (...), o wartości 165.000 zł,
2. współwłasność w udziale wynoszącym 1/16 działki rolnej nr (...) o obszarze 0,6438 ha, położonej w J., gm. Ś., dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...), o wartości 1.000 zł,
3. współwłasność w udziale wynoszącym 1/16 działki rolnej nr (...) o obszarze 0,3433 ha, położonej w J., gm. Ś., dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...), o wartości 5.000 zł,
4. współwłasność w udziale wynoszącym 1/16 działki rolnej nr (...) o obszarze 0,4057 ha, położonej w J., gm. Ś., dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...), o wartości 1.000 zł.

Odnosząc się do żądania wnioskodawczyni ustalenia nierównych udziałów wskazać należy, że zgodnie z art. 43 § 1 i 2 k.r.o. oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym, jednakże z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku. Stosownie do art. 43 § 3 k.r.o. przy ocenie, w jakim stopniu każdy z małżonków przyczynił się do powstania majątku wspólnego, uwzględnia się także nakład osobistej pracy przy wychowaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym. Pierwszą przesłanką ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym jest istnienie ważnych powodów przemawiających za ustaleniem udziałów innych niż równe. Dopiero w drugiej kolejności badaniu podlega druga przesłanka, a mianowicie stopień przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego. Ponieważ obie przesłanki muszą wystąpić łącznie, stwierdzenie niewystępowania jednej z nich przesądza o oddaleniu wniosku. Ustawa nie definiuje pojęcia ważnych powodów, o których mowa w art. 43 § 2 k.r.o. W doktrynie prawniczej (tak m.in. T. Sokołowski w Komentarzu do Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego pod red. H. Doleckiego i T. Sokołowskiego, 2010) wskazuje się, że te powody dotyczą oceny, kwalifikacji zachowania drugiego małżonka oraz spowodowanych przez niego takich stanów rzeczy, które stanowią przyczynę niższej wartości majątku wspólnego niż ta, która wystąpiłaby, gdyby postępował właściwie. Chodzi tutaj przede wszystkim o nieprawidłowe, rażące lub uporczywe nieprzyczynianie się do zwiększania majątku wspólnego, pomimo posiadanych możliwości zdrowotnych i zarobkowych. Z drugiej jednak strony nieprawidłowe postępowanie polegać może na rażącym i odbiegającym od obiektywnych wzorców braku staranności o zachowanie istniejącej już substancji majątku wspólnego. Nie stanowią jednak ważnych powodów okoliczności niezależne od małżonka i przez niego niezawinione, w szczególności związane z nauką, chorobą czy bezrobociem (M. Sychowicz (w:) K. Piasecki (red.), Kodeks rodzinny i opiekuńczy, 2006, s. 232). W myśl ustalonego orzecznictwa SN, za ważne uznane mogą być takie tylko powody, których doniosłość wynika z zasad współżycia społecznego (postanowienie SN z dnia 28 kwietnia 1972 r., III CRN 626/71, LEX nr 7084). W orzecznictwie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 1972 r., III CRN 235/72, OSNC 1973, nr 10, poz. 174; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 1973 r., III CRN 227/73, OSNC 1974, nr 11, poz. 189) podkreśla się, że ważne powody w rozumieniu art. 43 § 2 k.r.o. nie zachodzą w każdym wypadku faktycznej nierówności przyczyniania się małżonków do powstania majątku wspólnego, lecz wówczas, gdy małżonek, przeciwko któremu zostało skierowane żądanie ustalenia nierównego udziału, w sposób rażący lub uporczywy nie przyczyniał się do powstania majątku wspólnego stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych. Wskazał także trafnie Sąd Najwyższy, że: "Przy ocenie istnienia "ważnych powodów" w rozumieniu art. 43 k.r.o. należy mieć na uwadze całokształt postępowania małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej w zakresie wykonywania ciężących na nich obowiązków względem rodziny, którą przez swój związek założyli" (postanowienie SN z dnia 5 października 1974 r., III CRN 190/74, LEX nr 7598). Ocena ważnych powodów musi być zatem kompleksowa, ponieważ częściowe tylko negatywne postępowanie może być skutecznie

skompensowane inną, pozytywną formą aktywności, kształtującą majątek wspólny. Ważnych powodów, o których mówi art. 43 k.r.o., nie należy utożsamiać z ważnymi powodami w rozumieniu art. 52 § 1 k.r.o. (postanowienie SN z dnia 27 czerwca 2003 r., IV CKN 278/2001, OSNC 2004, nr 9, poz. 146). Jak wskazano niżej w uwagach do art. 52 k.r.o., ważnymi powodami w rozumieniu art. 52 § 1 k.r.o. są okoliczności mające majątkowy charakter. Te ważne powody mogą w szczególności stanowić takie sytuacje jak to, że małżonkowie żyją w rozłączeniu i zupełnie samodzielnie nabywają poszczególne przedmioty majątkowe, a także okoliczność trwonienia wspólnego majątku, alkoholizm, narkomania, hazard, wreszcie brak przyczyniania się do zaspokojenia potrzeb rodziny czy dokonywanie zbyt ryzykownych operacji finansowych. Jak wskazuje Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 27 czerwca 2003 r., w art. 43 § 2 k.r.o., "okoliczności natury majątkowej mieszczą się już w niejednakowym przyczynianiu się małżonków do powstania majątku wspólnego, ważnymi powodami są zaś względy natury etycznej, które sprawiają, że w danych okolicznościach równość udziałów małżonków w majątku wspólnym wyraźnie kolidowałaby z zasadami współżycia społecznego". Sąd Najwyższy wskazuje także, że "w porównaniu ze zniesieniem wspólności ustawowej decyzja o ustaleniu nierównych udziałów w majątku wspólnym powoduje znacznie poważniejsze skutki. W pierwszym wypadku oboje małżonkowie zachowują swoje jednakowe uprawnienia do majątku wspólnego, tyle tylko, że skonkretyzowane w postaci równych udziałów, w drugim natomiast uprawnienia jednego z małżonków ulegają zwiększeniu, uprawnienia zaś jego współmałżonka - ograniczeniu, a nawet mogą być całkowicie wyeliminowane wskutek pozbawienia go udziału w majątku wspólnym. To przemawia za bardziej restryktywną wykładnią "ważnych powodów" w rozumieniu art. 43 § 2 k.r.o." Nadto należy zauważyć, że przepis art. 43 § 3 k.r.o. stanowi, że ustalając nierówne udziały małżonków w majątku wspólnym sąd ma obowiązek uwzględnienia nakładu osobistej pracy przy wychowywaniu dzieci oraz we wspólnym gospodarstwie domowym. Przepis ten wysławia więc szczególną zasadę nakazującą, aby przy stosowaniu art. 43 § 2 k.r.o. zawsze uwzględniać nakład tej pracy małżonka. Nadto skoro przepis art. 43 k.r.o. stanowi także podstawę do przyjęcia domniemania równego przyczynienia się obojga małżonków do powstania majątku wspólnego, to w związku z tym na małżonku wnoszącym o ustalenie nierównych udziałów spoczywa ciężar dowodu, że stopień jego przyczynienia się był większy. Dowód dotyczący różnego stopnia przyczynienia się dotyczy przede wszystkim skutku postępowania małżonków i nie może ograniczać się do wykazania tylko zbyt niskiej staranności o powiększanie majątku.

Zdaniem Sądu, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia, że uczestnik w sposób rażący lub uporeczywy nie przyczyniał się do powstania majątku wspólnego stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych, a dopiero takie ustalenie mogłoby uzasadniać rozważenie istnienia ważnego powodu, o którym mowa w art. 43 k.r.o. Przeprowadzone w sprawie dowody – w szczególności zeznania świadków i przesłuchanie stron – wskazują na to, że uczestnik w okresie trwania małżeństwa pracował zarobkowo w Polsce i za granicą, a zarobione pieniądze przeznaczał na utrzymanie rodziny. Nie ulega wątpliwości, że w trakcie małżeństwa działania uczestnika ukierunkowane były na uzyskanie dochodów, co nie pozwala na stwierdzenie rażącego lub uporeczywego nieprzyczyniania się uczestnika do powstania majątku wspólnego. Podobnie nie daje do tego podstaw krytyczna ocena wnioskodawczyni odnośnie troski uczestnika o dom i dzieci. Również fakt nadużywania od czasu do czasu przez uczestnika alkoholu – w sposób nie nałogowy – nie prowadził do niekorzystnych następstw majątkowych. Z tych względów żądanie wnioskodawczyni ustalenia nierównych udziałów należało uznać za bezpodstawne i w tym zakresie rozstrzygnąć zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 43 § 1 k.r.o.

Podziału majątku wspólnego uczestników postępowania Sąd dokonał poprzez przyznanie wnioskodawczyni na wyłączną własność wszystkich składników majątku wspólnego, uwzględniając jej wniosek w tym zakresie i przy zgodzie co do zasady uczestnika wobec takiego rozwiązania.

Z uwagi na ustalenie równych udziałów w majątku wspólnym uczestników, Sąd w związku z brzmieniem art. 212 § 1 k.c. zobowiązany był do ustalenia wysokości dopłaty przysługującej uczestnikowi, w związku z przyznaniem wnioskodawczyni na własność wszystkich składników majątku wspólnego. Dopłata ta, ze względu na ogólną wartość majątku wspólnego wynoszącą 172.000 zł, wynosi 86.000 zł. W ostatecznym rozliczeniu należało ją jednak skorygować o rozliczenie nakładów i wydatków dokonanych przez wnioskodawczynię z jej majątku osobistego na majątek wspólny. Po takiej też korekcie kwota ta występuje w pkt V sentencji postanowienia. W postępowaniu

o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej następuje bowiem także rozliczenie nakładów i wydatków dokonanych przez każde z małżonków (lub byłych małżonków) w okresie od ustania wspólności do chwili podziału majątku wspólnego. Wówczas jednak nie ma zastosowania art. 45 k.r.o. (który ma zastosowanie do rozliczenia nakładów i wydatków poczynionych z majątku wspólnego na majątek odrębny (osobisty) i z majątku odrębnego (osobistego) na majątek wspólny w czasie trwania wspólności ustawowej małżeńskiej), lecz do takich wydatków i nakładów mają odpowiednie zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o współwłasności w częściach ułamkowych. Podstawę procesową dokonania rozliczeń stanowią art. 567 § 1 w zw. z art. 686 k.p.c., zaś materialno-prawną podstawę tego rodzaju żądania stanowi art. 207 k.c. w zw. z art. 46 k.r.o.. Zgodnie z tym przepisem pożytki i inne przychody z rzeczy wspólnej przypadają współwłaścicielom w stosunku do wielkości udziałów; w takim samym stosunku współwłaściciele ponoszą wydatki i ciężary związane z rzeczą wspólną. W świetle powyższego dla skuteczności żądań kreowanych na wskazanej podstawie prawnej w odniesieniu do ciężarów konieczne jest wykazanie, iż ów ciężar był związany z rzeczą wspólną. Roszczenie o rozliczenie nakładów poczynionych po ustaniu wspólności majątkowej ma przy tym charakter ściśle procesowy i obowiązuje tu z pełnymi tego konsekwencjami reguła dowodowa wyrażona w art. 6 k.c., zgodnie z którą ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Zgodnie bowiem z zasługującymi na aprobatę poglądami doktryn (tak np. T. Żyźnowski, Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego, Lex, 2011) i orzecznictwem sądowym rozstrzygnięcie o roszczeniach określanych w art. 686 k.p.c., pozostających w związku z przeprowadzanym działem, nie należą do zakresu podejmowanych z urzędu przez sąd w postępowaniu o dział spadku (np. postanowienie SN z dnia 27 stycznia 1970 r., III CRN 527/69, OSNCP 1970, nr 9, poz. 164 i uzasadnienie uchwały SN z dnia 13 lutego 1970 r., III CZP 97/69, OSPiKA 1971, z. 9, poz. 167, z glosą B. Dobrzańskiego).

W zakresie nakładów poczynionych przez wnioskodawczynię z majątku osobistego na majątek wspólny, Sąd uznał za udowodnione twierdzenia wnioskodawczyni, że poniosła nakłady w postaci wydatków związanych z utrzymaniem wspólnego mieszkania, tj. opłaty za wodę i ścieki, energię elektryczną, wywóz śmieci oraz koszty zakupu opału. Wskazane wydatki obciążają uczestnika w okresie od daty ustania wspólności małżeńskiej, tj. od dnia 27 lipca 2013 r. do września 2015 r. włącznie, ponieważ należało przyjąć, że najwcześniej dopiero w tym czasie uczestnik wyprowadził się ze wspólnego mieszkania uczestników i zamieszkał w domu zmarłej matki w miejscowości (...). Sąd nie dał wiary twierdzeniom uczestnika, sformułowanym zresztą dopiero praktycznie w głosach stron w wyniku modyfikacji stanowiska uczestnika, o przebywaniu we wspólnym mieszkaniu jedynie do kwietnia 2014 r., ponieważ są one niespójne i nie znajdują potwierdzenia w innym wiarygodnym materiale dowodowym. Przede wszystkim wskazać należy, że uczestnik jeszcze w dniu 25 września 2015 r. odebrał osobiście odpis wniosku o podział majątku wspólnego, który został mu doręczony na adres wspólnego mieszka uczestników w (...)/1. Dowodem na powyższe jest elektroniczne potwierdzenie odbioru ww. wniosku. Powyższa okoliczność razem z zeznaniami wnioskodawczyni w tej kwestii dają uzasadnioną podstawę do przyjęcia, że dopiero w związku z otrzymaniem przedmiotowego wniosku uczestnik zdecydował się opuścić wspólne mieszkanie i uczynił to z końcem września 2015 r. Nie bez znaczenia jest także, iż uczestnik przedstawił te twierdzenia dopiero na rozprawie w dniu 8 grudnia 2016 r., natomiast wcześniej nie zaprzeczał wcale twierdzeniom wnioskodawczyni w tej kwestii. W szczególności uczestnik podkreślał w początkowej fazie postępowania, że nie zachodzi konieczność eksmitowania go ze wspólnego mieszkania stron, albowiem niezwłocznie po otrzymaniu spłaty swojego udziału opuści wspólne mieszkanie, gdyż otrzymana kwota pieniężna pozwoli mu na rozwiązanie swoich potrzeb mieszkaniowych.

Sąd nie dał wiary również twierdzeniom uczestnika, że od daty ustania wspólności małżeńskiej nie korzystał z nieruchomości wspólnej i wracał do mieszkania tylko na noc, uznając je za sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, a także z całością materiału dowodowego, w szczególności z zeznaniami świadków, którzy twierdzili, że często widywali uczestnika w nieruchomości wspólnej w ciągu dnia. Ponadto wydaje się oczywiste, że uczestnik musiał korzystać ze wspólnego mieszkania chociażby w celu utrzymania codziennej higieny, a to w oczywisty sposób wiąże się ze zużyciem wody, energii elektrycznej i ogrzewania.

Sąd ustalił wysokość nakładów na podstawie przedłożonych przez wnioskodawczynię faktur VAT, rachunków, historii rachunku bankowego wnioskodawczyni oraz potwierdzeń przelewów z rachunku bankowego wnioskodawczyni.

Razem z niekwestionowanymi przez uczestnika oraz uznanymi przez niego co do zasady wydatkami (wykonanie usług kominiarskich, wymiana stolarki okiennej, wydatki na części wspólne nieruchomości, podatek rolny i podatek od nieruchomości), nakłady wnioskodawczynie z majątku osobistego na majątek wspólny ukształtowały się następująco :

1. opłaty za wodę i ścieki – 1.310,50 zł
2. opłaty za energię elektryczną – 3.196,77 zł
3. podatek rolny oraz podatek od nieruchomości – 478 zł
4. zakup opału – 8.032,76 zł
5. usługi kominiarskie – 492 zł
6. wymiana stolarki okiennej – 1.500 zł
7. opłaty za wywóz śmieci – 694,20 zł
8. wydatki na części wspólne nieruchomości – 170,52 zł

Sąd skorygował wysokość kwot żądanych przez wnioskodawczynię z tytułu zapłaty podatku rolnego i podatku od nieruchomości (z kwoty 481 zł na kwotę 478 zł) oraz z tytułu wydatków na części wspólne nieruchomości (z kwoty 173,22 zł na kwotę 170,52 zł). W przypadku podatku rolnego i podatku od nieruchomości wnioskodawczynie dopuściła się błędu rachunkowego i nieprawidłowo podała wysokość zapłaconego podatku, natomiast wydatki na części wspólne nieruchomości zostały obliczone od udziału w wysokości 25 %, podczas gdy udział uczestników w częściach wspólnych budynku i we własności działki nr (...) wynosi 24,61 %. Z uwagi na to, że uczestnik uznał powyższe wydatki tylko co do zasady, to nie przysługują one wnioskodawczynie w żądanej przez nią wysokości, lecz w wysokości faktycznie poniesionej lub należnie na nią przypadającej.

Za bezzasadne należało natomiast uznać żądanie wnioskodawczynie zwrotu kwoty 17.633,33 zł za remont dachu budynku wspólnego. Wnioskodawczynie nie przedstawiła bowiem wiarygodnego dowodu, na podstawie którego można by uznać, że poniosła ona ten wydatek. W szczególności fakt zapłaty w/w kwoty nie wynika z faktury nr (...) z dnia 27 sierpnia 2012 r. na kwotę 10.098,50 zł, ponieważ wnioskodawczynie nie przedłożyła dowodu uiszczenia należności wynikającej z tej faktury, a uczestnik zakwestionował fakt zapłaty tej kwoty. Zresztą wnioskodawczynie w czasie jej przesłuchania [nośnik zapisu 00:24:24.088 – koperta k. 424] zeznała, że ta faktura nie jest zapłacona. Również dołączona do wniosku umowa pożyczki z dnia 9 sierpnia 2013 r. na kwotę 17.033,33 zł nie może stanowić przekonującego dowodu na to, że kwota pożyczki została przeznaczona na zapłatę należności za wykonane prace budowlane na nieruchomości wspólnej, gdyż uczestnik zaprzeczył, by kwota z tytułu tej pożyczki została przeznaczona na powyższy cel i sugerował, że wnioskodawczynie kupiła za tę kwotę samochód. Zakup samochodu O. (...) za kwotę 16.000 zł wnioskodawczynie potwierdziła zresztą w trakcie swojego przesłuchania [nośnik zapisu 00:23:43.716 i nast. – koperta k. 424]. Zgodnie zaś z ogólną regułą dowodową określoną w art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu ciąży na stronie (uczestniku), która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń, musi liczyć się z ryzykiem niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu co do tych okoliczności na tej stronie spoczywał. Mając więc na uwadze, że wnioskodawczynie nie wykazała dostatecznie, że poniosła ww. nakład z majątku osobistego na majątek wspólny w postaci remontu dachu budynku wspólnego, należało na zasadzie art. 6 k.c. oddalić wniosek o zapłatę z tytułu tego nakładu.

W związku z powyższym Sąd uznał, że wnioskodawczynie poniosła na majątek wspólny nakład ze swojego majątku osobistego w łącznej kwocie 15.874,75 zł, co implikuje jej wierzytelność z tego tytułu przysługującą wobec uczestnika na kwotę 7.937,38 zł. Dlatego w pkt V postanowienia zasądzono od wnioskodawczynie na rzecz uczestnika kwotę 78.062,62 zł tytułem rozliczenia dopłaty do udziału uczestnika w majątku wspólnym oraz rozliczenia poniesionych przez wnioskodawczynię nakładów (86.000 zł – 7.937,38 zł). Kierując się art. 212 § 3 k.c. Sąd rozłożył płatność tej kwoty na 78 miesięcznych rat, w tym pierwszą – w kwocie 1.062,62 zł i następne 77 równych rat po 1.000 zł miesięcznie

każda, płatnych do 15-go dnia każdego miesiąca poczynając od następnego miesiąca po prawomocności niniejszego postanowienia, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat. Ustalając sposób płatności Sąd miał na uwadze, że wnioskodawczyni w trakcie przesłuchania deklarowała możliwość odłożenia miesięcznie kwoty około 1.000 zł, co pozwala jej na spłatę udziału uczestnika bez konieczności zaciągania kredytów czy pożyczek. Jednocześnie wskazać należy, że uczestnik zaspokaja we własnym zakresie swoje potrzeby mieszkaniowe i uzyskuje stały, choć niewysoki dochód miesięczny, co przemawia przeciwko jednorazowej spłacie – bądź w większych ratach - udziału wnioskodawczyni. Określone wysokości poszczególnych rat i ich terminy są w ocenie Sądu realnymi, uwzględniającymi możliwości finansowe wnioskodawczyni i jednocześnie gwarantującymi uczestnikowi spłatę jego udziału. O ewentualnych odsetkach za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. zgodnie z którym każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie, mając na uwadze że oboje uczestnicy byli w równym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania oraz że oboje uczestnicy byli reprezentowani przez fachowych pełnomocników.

Nadto z uwagi na to, że część kosztów opinii biegłego sądowego A. G. w kwocie 2.059,46 zł została poniesiona tymczasowo przez Skarb Państwa, należało uznać na podstawie art. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z 28.07.2005 r. w sprawie kosztów sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 520 § 1 k.p.c., że oboje uczestnicy powinni ponieść je w równym stopniu, i z tego względu nakazać obojgu uczestnikom uiścić odpowiednie kwoty z tego tytułu na rzecz Skarbu Państwa – tutejszego Sądu.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w sentencji.